

Statens helsepersonellnemnd - HPN-2014-43

Myndighet	Statens helsepersonellnemnd - Vedtak.
Dato	2014-04-02
Doknr/publisert	HPN-2014-43
Stikkord	Tilbakekall av autorisasjon som hjelpepleier - bruk av alkohol, narkotika og midler med lignende virkning og atferd uforenlig med yrkesutøvelsen. Stadfestet. Helsepersonelloven § 57.
Sammendrag	Klageren hadde vært påvirket av vanedannende legemidler på arbeidet ved to anledninger. I pasientens journal fremgikk det opplysninger om at hun hos fastlegen etterspurte vanedannende legemidler, og at det var ønskelig å trappe ned bruken. Hun hadde i perioder også misbrukt hasj og alkohol. Klageren hadde ved ett tilfelle erkjent at hun hadde stjålet en tablett av et vanedannende legemiddel fra multidosen til en pasient.
Saksgang	Saksnummer: 14/43
Parter	Klager: Født 1975. (Advokat Katrine Hellum-Lilleengen).
Forfatter	Hans Hugo Kristoffersen, Jørn Ree, Anne Marie Due, Marte Kvittum Tangen, Øystein Kilander, Ingunn Skre, Atle Larsen.

Saken gjelder: Klage på Statens helsetilsyns vedtak av 8. januar 2014 om tilbakekall av autorisasjon som hjelpepleier, jf. lov av 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell m.v. (helsepersonelloven) § 57.

Statens helsepersonellnemnd behandlet klagen i nemndmøte 2. april 2014 og traff enstemmig følgende

VEDTAK:

Statens helsetilsyns vedtak av 8. januar 2014 stadfestes.

Saksforholdet:

Klageren er utdannet hjelpepleier ved V videregående skole, og hun fikk autorisasjon den 13. april 2007. På det tidspunktet hendelsene tilsynssaken gjelder fant sted, var klageren ansatt ved sykehjemmet i V kommune. Klageren ble sagt opp fra sin stilling i V kommune.

Tilsynssak ble opprettet med bakgrunn i bekymringsmelding av 6. februar 2013 fra leder A ved sykehjemmet og helsetjenesten i V kommune. Det ble her opplyst at arbeidsgiver hadde mistanke om at klageren ved to anledninger hadde vært påvirket av rusmidler i arbeid på sykehjemmet. Den 15. januar 2013 ble klageren ved vaktskiftet kl. 15.45 funnet sovende i en pasients seng sammen med pasienten. Pasienten var redd og ropte om hjelp. Klageren var unormalt tung å vekke, snakket usammenhengende og virket sløv. Den 31. januar 2013 reagerte flere ansatte, deriblant leder, på at klageren var sløv, snakket usammenhengende, hadde snøvlete tale, sov på pauserom og ved utgangen hvor pasienter og pårørende sitter og røyker, og at hun gikk ustødig. Klageren benektet overfor leder at hun var ruspåvirket, og nektet å avgi prøve for rusmiddelanalyse.

I en uttalelse av 29. april 2013 har klageren opplyst at hun den 15. og den 31. januar 2013 hadde inntatt anslagsvis 5-6 tabletter Paralgin forte og 3-4 tabletter Tramadol 50 mg, som hun hadde tatt fra sin samboer. Klageren husker lite fra disse dagene. Hun hevder at hun ikke har et problem med rusmidler, og at hendelsene skyldes at hun var i psykisk ubalanse. Klageren har siden oktober 2012 hatt en pågående sak med barnevernet. Hun sliter også med ubearbeidede traumer fra barndommen. Klageren opplyser at hun har gått til rusmiddeltesting hos sin fastlege i tre måneder, og at hun vil fortsette med dette så lenge det er nødvendig.

Klagerens pasientjournal for tidsrommet fra 2. september 2011 til 23. mai 2012 hos fastlege B ble fremlagt 1. juni 2013. Det er i perioden registrert totalt åtte analysesvar for rusmiddeltesting, som alle er negative. Klageren ble henvist til Helse W, Voksenpsykiatrisk poliklinikk (VPP) i X, jf. notat av 2. mai 2013. Det fremgår i journalnotat av 2. mai 2013 at klageren drikker alkohol i helgene, og at hun brukte hasj ved et tilfelle for 7-8 måneder siden. Hun skal også ha brukt hasj i 2007.

I en uttalelse av 7. juni 2013 fra leder A ved sykehjemmet og helsetjenesten i V kommune fremgår det at hun i desember 2012 fikk flere tilbakemeldinger fra ansatte ved sykehjemmet om at klageren hadde hatt en oppførsel på arbeid som gjorde at de mistenkte henne for å være påvirket av rusmidler. Det er videre redegjort for svinn av legemidler ved sykehjemmet ved tolv anledninger. Leder fikk mistanke om at det var klageren som tok legemidlene. Klageren har innrømmet at hun tok en Paralgin forte fra en multidosepose til en pasient den 31. januar 2013.

I et møte med Fylkesmannen i Finnmark 18. juli 2013 har klageren forklart seg i samsvar med sin uttalelse av 29. april 2013. Det fremgår videre at klageren er i behandling ved VPP i Kirkenes, og at hun går til støttesamtaler hos psykiatrisk sykepleier. Når det gjelder det forhold at hun har innrømmet å ha tatt en Paralgin forte fra en multidosepose, kan klageren huske at hun hadde sagt at det kunne være henne, men hun forstår ikke hvorfor hun bare skulle ha tatt en når det var to i posen.

Saken ble i brev av 19. august 2013 fra Fylkesmannen i W oversendt Statens helsetilsyn for vurdering av administrativ reaksjon.

Klagerens autorisasjon som hjelpepleier ble suspendert ved Statens helsetilsyns vedtak 16. september 2013. Statens helsetilsyn kom til at det er grunn til å tro at klageren er uegnet til å utøve sitt yrke som hjelpepleier forsvarlig på grunn av bruk av alkohol, narkotika eller midler med lignende virkning og at hun må anses å være til fare for sikkerheten i helse- og omsorgstjenesten. Vedtaket ble ikke påklaget.

Journal for tidsrommet fra 23. mai 2012 til 7. november 2013 hos fastlege B ble fremlagt 9. november 2013. Det er i perioden registrert totalt fire analysesvar for rusmiddeltesting, som alle er negative. Ved tre anledninger har klageren ikke møtt til prøvetaking. Det er videre i journalnotater av 2. og 3. oktober 2013 opplysninger om inntak av alkohol og at klageren ønsker resept på Sobril i forbindelse med en psykisk krisereaksjon.

Klagerens autorisasjon som hjelpepleier ble tilbakekalt ved Statens helsetilsyns vedtak av 8. januar 2014. Statens helsetilsyn fant det tilstrekkelig sannsynliggjort at klageren er uegnet til å utøve sitt yrke som hjelpepleier forsvarlig som følge av bruk av alkohol, narkotika eller midler med lignende virkning.

Vedtaket ble påklaget 29. januar 2014. Statens helsetilsyn fant ikke grunnlag for å endre vedtaket om tilbakekall av autorisasjon som hjelpepleier, og oversendte 11. februar 2014 saken til Statens helsepersonellnemnd for klagebehandling. Klageren har kommet med ytterligere merknader i saken ved brev av 4. og 11. mars 2014 til Statens helsepersonellnemnd. Det er i den forbindelse fremlagt en uttalelse av 9. januar 2014 fra psykiatrisk sykepleier C ved VPP i X. Det er videre lagt frem journal for tidsrommet fra 9. november 2013 til 30. januar 2014 hos fastlege B.

Statens helsetilsyn legger i tilbakekallsvedtaket til grunn at klageren ved to anledninger har vært påvirket av rusmidler i arbeidstiden. Sammenholdt med opplysninger fra klagerens journal om at hun har brukt hasj i 2007 og 2012, finner Statens helsetilsyn det tilstrekkelig sannsynliggjort at klageren har hatt et misbruk med illegale rusmidler/vanedannende legemidler over tid. Ved å ha vært påvirket av rusmidler på arbeid har klageren satt pasientsikkerheten i fare.

Det er positivt at klageren går til behandling for sine psykiske problemer og at hun avlegger prøver for rusmiddelanalyser. Det er ikke sannsynliggjort at klageren har tilstrekkelig kontroll over sitt rusmiddelmisbruk.

I oversendelsen til nemnda viser Statens helsetilsyn til at hendelsene i januar 2013 ikke kan vurderes isolert, men som et symptom på et vedvarende problem. Det er videre vist til sporadisk og mangelfullt oppmøte til testing for rusmidler.

Klageren har vist til at denne saken gjelder to tilfeller av inntak av smertestillende legemidler i forbindelse med arbeid innenfor et tidsrom på to uker. Hun var psykisk nedbrutt og burde ha vært sykemeldt.

Hun har erkjent forholdet og vist selvinnsikt ved å gå i behandling som nå er sluttført. Hun har respondert godt på psykiatrisk behandling og symptomtrykket er vesentlig redusert. Videre går hun fortsatt til jevnlig, uanmeldt rusmiddelkontroll. Hun har nå vært rusfri i over ett år.

Statens helsetilsyn tar feil når det legges til grunn at klageren kun har dokumentert rusfrihet i tre og en halv måned. Klageren var ikke innkalt til kontroll i juni og i august, noe som ikke kan lastes henne. Det var avklart med legekantoret at hun ikke ville være tilgjengelig noen uker i forbindelse med feriefravær i juli/august. Hun har forøvrig møtt på legekantoret den 1. og 19. juni 2013 uten at det er tatt initiativ til testing. Klageren har den siste tiden opplevd at hun ikke blir innkalt ofte nok til testing, da siste innkalling var i midten av desember 2013. Dette er begrunnet i bemanningsproblemer på laboratoriet, og kan ikke belastes klageren. Selv ønsker hun hyppigere testing.

Et tilbakekall av klagerens autorisasjon vil være et uforholdsmessig inngrep. Det er blant annet vist til en tidligere avgjørelse i Statens helsepersonellnemnd der autorisasjon ikke ble tilbakekalt jf. SHPN-21-10.

Klageren har fungert godt i sin stilling i ni år. I hele denne tiden har hun vært motivert og flink til å hjelpe beboere og å vise omsorg. Hun opplever at hun fungerer svært godt i arbeidet og med kollegaene. Det må også vektlegges at klageren har omsorg for to mindreårige barn.

Statens helsepersonellnemnds vurdering:

Statens helsepersonellnemnd har vurdert om klageren er uegnet til å utøve yrket som hjelpepleier forsvarlig på grunn av bruk av alkohol, narkotika eller midler med lignende virkning og atferd som anses uforenlig med yrkesutøvelsen, jf. helsepersonelloven § 57.

Nemnda legger alminnelig sannsynlighetsovervekt til grunn for bevisvurderingen. Det følger av rettspraksis og langvarig forvaltningspraksis at det er det mest sannsynlige faktum som skal legges til grunn. I helt spesielle tilfeller, jf. Rt-2007-1851, kan det likevel være forhold som gjør at hovedregelen skal fravikes. Slike omstendigheter foreligger ikke i denne saken.

Nemnda finner det tilstrekkelig sannsynliggjort at klageren har vært påvirket av rusmidler i arbeidstiden. Klageren har erkjent at hun inntok mellom 5-6 tabletter Paralgin forte og 3-4 tabletter Tramadol 50 mg både den 15. og 31. januar 2013. Legemidlene var rekvirert til klagerens samboer. Klageren ble av arbeidsgiver og kollegaer observert med snøvleende tale, hun gikk ustødig og sovnet på arbeid. Det er videre fra arbeidsgiver opplyst at klageren har erkjent at hun hadde tatt en Paralgin forte fra en multidosepose til en pasient den 31. januar 2013. Klageren har i ettertid forklart at hun på forespørsel sa at det kan ha vært hun som hadde tatt en

Paralgin forte. Sett i sammenheng med at Paralgin forte var et av legemidlene klageren hadde tatt av sin samboer, og at hun ikke benekter dette forholdet, finner nemnda å kunne legge til grunn at klageren tok en Paralgin forte til eget bruk. Det anses ikke forsvarlig av en autorisert hjelpepleier å være påvirket av rusmidler i arbeidstiden, og forholdet innebærer også et brudd på helsepersonelloven § 8 første ledd om pliktmessig avhold.

I tillegg viser opplysninger i klagerens journal at hun også har hatt episoder med bruk av hasj både i 2007 og 2012. I notat av 2. oktober 2013 fremkommer det videre at klageren har «drukket 2 øl i dag. Drakk 4 øl i går. Har ikke tatt andre rusmidler el beroligende medikamenter. Pas er redd for at hun kan komme til å drikke mer alkohol for å døyve smerten». Det er videre ved flere anledninger notert at pasienten har ønske om å få rekvirert Sobril. Den 2. oktober får hun med seg fem stk Sobril 10 mg «for å komme seg gjennom krisen», men det understrekes fra legens side at det er ønskelig å begrense bruken av legemidler i gruppe B. Den påfølgende dag får klageren en resept på 25 stk Sobril 10 mg, jf. journalnotat av 3. oktober 2013. Det er videre notert at resepten skal holde ut kriseperioden, og at «understreker overfor pas at dette er en kortvarig behandling med beroligende medisin akkurat nå som hun opplever en livskrise». Fastlegen har videre i journalnotat av 31. januar 2014 skrevet at klageren har et ønske om å få Sobril en kort periode, og at de har en lang diskusjon om bruk av Sobril. Klageren får en resept på 25 stk Sobril 10 mg, som skal være en engangsrekvirering. I sistnevnte journalnotat fremgår det videre at klageren har prøvd en Stilnoct «hun har fått av en person» for søvnvansker.

Nemnda finner det sannsynliggjort at klageren har misbrukt vanedannende legemidler, alkohol og hasj i perioder, og legger til grunn at de to hendelsene i januar 2013 må anses om et tilbakefall.

Misbruk av rusmidler utgjør en betydelig fare for kvaliteten og sikkerheten i helsetjenesten. Rusmidler påvirker funksjoner som konsentrasjonsevne, hukommelse, konsekvensanalyse og innlæringsevne, og kan nedsette koordinasjons- og reaksjonsevnen. Det er i saken opplysninger om at klageren har vært påvirket av rusmidler i forbindelse med yrkesutøvelse, og hun skal blant annet ha lagt seg i sengen til en pasient og sovnet. Pasienten ble redd og ropte om hjelp. Nemnda finner at klagerens rusmiddelmisbruk er av en slik art og grad at det kan være egnet til å utgjøre en fare for pasientsikkerheten.

Erfaringsmessig tar det lang tid å komme ut av et rusmiddelmisbruk og igjen bli skikket for yrket. Der det er påvist et rusmiddelmisbruk vil det normalt kreves omfattende dokumentasjon for at misbruket har opphørt, før vedkommende igjen kan anses skikket til å inneha autorisasjon. Lengden beror på en helhetsvurdering, men vanligvis kreves det i henhold til forvaltningspraksis en sammenhengende periode på minst to år. Det samme fremgår av Statens helsetilsyns rundskriv IK-1/2009.

Det er fremlagt journalført resultat for 15 rusmiddelanalyser, men ikke de enkelte analysesvar i perioden 14. februar 2013 til 13. desember 2013, som alle er oppgitt å være negative. Klageren er ikke testet for inntak av alkohol. Hun har heller ikke fremlagt resultat fra rusmiddelanalyser over en tilstrekkelig lang sammenhengende periode i tråd med rundskrivet IK-1/2009. Nemnda har merket seg at det ikke har vært avlagt hyppige nok prøver, at det har vært lange opphold i testing, og at klageren også ved tre anledninger ikke har møtt til prøvetaking til tross for innkalling. Det er klagerens eget ansvar å sørge for at det ikke er opphold i testingen. I tillegg viser opplysninger i journalen at klageren har inntatt både Sobril og alkohol i nevnte periode.

Det er videre fremlagt uttalelse av 9. januar 2013 fra psykiatrisk sykepleier ved VPP i X. Klageren har gått i behandling der fra mai 2013 for blandet angst og depressiv reaksjon på alvorlig belastning i forbindelse med hendelser knyttet til arbeids- og privatliv. Det fremgår at klageren har respondert godt på behandlingen, og symptomtrykket hun opplevde er nå vesentlig redusert. Hun får dermed ikke lengre aktive behandlingstimer, men kan kontakte VPP i X ved behov. Nemnda påpeker at det i uttalelsen ikke fremgår hvorvidt klagerens misbruk av rusmidler også har vært tema for behandlingen. I journalnotat av 30. januar 2013 fra fastlegen er det, som foran nevnt, opplysninger om at klageren fortsatt har et ønske om Sobril, hvilket kan indikere at hun ikke kan anses ferdigbehandlet.

Nemnda har etter dette kommet til at klageren er uegnet til å utøve yrket som hjelpepleier forsvarlig på grunn av bruk av alkohol, narkotika eller midler med lignende virkning, jf. helsepersonelloven § 57.

Yrket som hjelpepleier krever stor grad av allmenn tillit. Det stilles derfor strenge krav til den enkelte hjelpepleiers etiske holdninger og atferd. Nemnda ser derfor alvorlig på at klageren ved ett tilfelle har stjålet en Paralgin forte fra sin arbeidsgiver, og finner at tilliten til klageren ved denne handlingen ble svekket i betydelig grad. Klageren hadde som hjelpepleier tilgang til legemidler som skulle fordeles til pasienter. Å utnytte denne

tilgangen til å skaffe seg vanedannende legemidler til eget bruk er et betydelig avvik fra de krav som må stilles til en autorisert hjelpepleier. Det er særlig alvorlig at klageren tok legemidler fra multidoseposen til en pasient.

Nemnda finner at klageren må anses uegnet til å utøve yrket som hjelpepleier forsvarlig på grunn av atferd som anses uforenlig med yrkesutøvelsen, jf. helsepersonelloven § 57.

Vilkårene for å tilbakekalle klagerens autorisasjon som hjelpepleier er oppfylt, jf. helsepersonelloven § 57. I de tilfeller vilkårene for tilbakekall er oppfylt, må det også foretas enn vurdering av om autorisasjonen skal tilbakekalles.

Et rusmiddelmisbruk som ikke kan anses å være opphørt, er ikke forenlig med forsvarlig virksomhet som hjelpepleier, og nemnda har kommet til at klagerens autorisasjon skal tilbakekalles. Det er videre en grunnleggende forutsetning for å kunne utøve virksomhet som hjelpepleier at allmennheten har den nødvendige tillit til helsepersonell og helsetjeneste. Klagerens misbruk av vanedannende legemidler er egnet til å svekke tilliten til både klageren som hjelpepleier og helsetjenesten generelt.

Etter nemndas vurdering er et tilbakekall av klagerens autorisasjon som hjelpepleier ikke et uforholdsmessig inngrep i denne saken. Ved denne vurderingen er det hensynet til sikkerhet for pasienter, kvalitet i helsetjenesten og tillit til helsepersonell og helsetjeneste som vil være sentralt, jf. helsepersonelloven § 1.

Nemnda kan ikke se at sak SHPN-10-21 som klageren har vist til er sammenlignbar med klagerens sak. Sak SHPN-10-21 gjaldt forsøk på å skaffe seg vanedannende legemidler ved å forfalske to legers underskrifter på to resepter, og hvorvidt dette utgjorde en atferd uforenlig med yrkesutøvelsen. Det var i saken ikke et vurderingstema hvorvidt klageren måtte anses uegnet til å utøve yrket som helsesekretær/hjelpepleier forsvarlig på grunn av bruk av alkohol, narkotika eller midler med lignende virkning.

Klagen har ikke ført frem, og det påklagede vedtaket stadfestes.